

FLORA MEDICINALĂ SPONTANĂ DIN JUDEȚUL VRANCEA

ANA-MARIA COROI*, M. CĂROI*

Mots clé: ethnobotanique, plantes médicinales sauvages, département de Vrancea (Roumanie)

Résumé: Après une courte description des conditions physico-géographiques du département de Vrancea, les auteurs présentent quelques avantages de la phytothérapie. On présente un tableau avec 331 espèces de plantes vasculaires médicinales sauvages. Pour chaque espèce on précise le nom scientifique, le nom vernaculaire roumain et la catégorie des affections où elle pourrait être utilisée.

Situat la curbura Carpaților Orientali, județul Vrancea are o suprafață de 4857 km², ceea ce reprezintă 2,03 % din suprafața României. Relieful foarte diferit, cu o configurație geomorfologică extrem de variată (altitudinea maximă în NV ajunge la 1784 m, iar altitudinea minimă în SE este de 60-65 m) și clima temperat continentală (cu temperaturi medii anuale cuprinse între 2-6°C la munte, 6-9°C pe dealuri și peste 9°C în câmpie) au făcut ca pe teritoriul județului să găsească condiții propice de dezvoltare 1400 specii de plante vasculare spontane (40 % din flora țării).

În ultimele decenii, fitoterapia a cunoscut o mare dezvoltare ca urmare a rezultatelor obținute în alte științe, cum ar fi: biochimia, farmacodinamia, microbiologia, genetica etc. Această dezvoltare este pe deplin justificată dacă ne gândim la nenumăratele efecte secundare, reacții adverse, alergii și incompatibilități cauzate de medicamentele de sinteză. Prin utilizarea plantelor și extractelor din plante în terapia diferitelor afecțiuni, aceste complicații sunt mult diminuate. Costul ridicat al medicamentelor de sinteză poate fi un alt argument al avântului luat de fitoterapie în țările slab dezvoltate și în curs de dezvoltare.

Dorința noastră este de a face cunoscută flora medicinală spontană din județul Vrancea celor interesați de exploatarea și utilizarea ei. Beneficiari ar putea fi atât cei care utilizează plantele medicinale ca atare, cât și specialiștii biochimisti, farmaciști, agroamelioratori etc.

În anii 1995-1996, în cadrul unor studii asupra florei și vegetației din județul Vrancea, am cules de la localnici (în special din localități situate în bazinele hidrografice ale râurilor Milcov și Șușița) și numeroase informații etnobotanice referitoare la numele pe care le atribuie diferitelor specii de plante, precum și la utilizările terapeutice pe care le dau acestora. În majoritatea cazurilor, utilizările respective au confirmat datele găsite de noi în literatura de specialitate.

Din totalul celor 1400 specii de plante vasculare spontane existente pe teritoriul județului Vrancea, noi am inventariat un număr de 313 specii care sunt utilizate, sau ar putea fi utilizate ca plante medicinale. Acestea sunt repartizate pe categorii de afecțiuni după cum urmează: în afecțiuni ale aparatului digestiv sunt utilizate 180 specii (57,51 %).

* Institutul de Cercetări Biologice Iași

ale aparatului respirator 107 specii (34,19 %), ale aparatului cardio-vascular 98 specii (31,31 %), ale aparatului uro-genital 167 specii (53,35 %), ale sistemului nervos 67 specii (21,40 %), în afecțiuni dermatologice 163 specii (52,08 %), în boli de nutriție și metabolism 57 specii (18,21 %), în boli infecțioase 29 specii (9,27 %), în cancer 20 specii (6,39 %), iar în reumatism 72 specii (23 %).

În lucrarea de față am exclus speciile de plante cu toxicitate ridicată, care pot fi utilizate doar pentru extracția unor substanțe active, în scopul preparării de medicamente. Totuși, prezentăm o serie de specii toxice, dar care se utilizează numai extern.

În continuare prezentăm un tabel cu toate cele 313 specii de plante medicinale, împreună cu denumirile populare și cu utilizările lor în fitoterapie.

Plantele medicinale spontane din județul Vrancea și utilizările lor în fitoterapie

1 - Afecțiuni ale aparatului digestiv	6 - Afecțiuni dermatologice
2 - Afecțiuni ale aparatului respirator	7 - Boli de nutriție și metabolism
3 - Afecțiuni ale aparatului cardio-vascular	8 - Boli infecțioase
4 - Afecțiuni ale aparatului uro-genital	9 - Boala canceroasă
5 - Afecțiuni ale sistemului nervos	10 - Afecțiuni reumatismale

Nr. crt.	Denumirea științifică	Denumirea populară	Categoria de afecțiuni									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Pteridophyta</i>												
1	<i>Asplenium trichomanes</i>	Strașnic				+						
2	<i>Equisetum arvense</i>	Coadă calului			+	+	+					+
3	<i>Equisetum hiemale</i>	Pipirig de munte	+	+	+	+						+
4	<i>Equisetum telmateia</i>	Coadă cafului mare			+	+	+					+
5	<i>Huperzia selago</i>	Brădișor					+		+			
6	<i>Lycopodium annotinum</i>	Cornișor							+			+
7	<i>Lycopodium clavatum</i>	Pedicuță							+			+
8	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Limba șarpelui			+				+			
9	<i>Polypodium vulgare</i>	Feriguță dulce	+	+		+						
10	<i>Phyllitis scolopendrium</i>	Năvalnic	+	+		+			+			
<i>Pinophyta</i>												
11	<i>Abies alba</i>	Brad				+		+	+	+		
12	<i>Juniperus communis</i>	Ienușar	+	+	+	+	+	+	+	+		+
13	<i>Larix decidua</i>	Larișă	+	+								
14	<i>Picea abies</i>	Molid	+	+	+	+	+	+	+			+
15	<i>Pinus mugo</i>	Jneapăn			+		+		+	+		+
16	<i>Pinus sylvestris</i>	Pin roșu			+		+	+	+			+

Nr. crt.	Denumirea științifică	Denumirea populară	Categoria de afecțiuni									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Magnolophyta</i>												
17	<i>Acer campestre</i>	Jugastru	+	+			+					
18	<i>Acer platanoides</i>	Paltin de câmp	+	+			+					
19	<i>Achillea millefolium</i>	Coadă șoricelului	+	+		+	+	+			+	
20	<i>Adonia vernalis</i>	Ruscuță				+	+	+				
21	<i>Agrimonia eupatoria</i>	Turiță mare	+	+	+	+			+	+	+	+
22	<i>Agropyron repens</i>	Pir târător	+	+	+	+				+		
23	<i>Agrostemma githago</i>	Neghină	+									
24	<i>Ajuga genevensis</i>	Suliman	+						+			
25	<i>Alchemilla glaucascens</i>	Crețșoară	+		+	+						
26	<i>Alchemilla xanthochlora</i>	Crețșoară	+		+	+			+	+		
27	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Limbariță				+				+		
28	<i>Alliaria petiolata</i>	Usturoiță			+	+				+		
29	<i>Allium ursinum</i>	Leurdă	+		+	+			+			
30	<i>Alnus incana</i>	Arin alb	+						+			+
31	<i>Alnus glutinosa</i>	Arin negru	+						+			+
32	<i>Althaea officinalis</i>	Naibă mare			+	+	+		+		+	
33	<i>Amaranthus graecizans</i>	Știr	+									
34	<i>Anagallis arvensis</i>	Scânțeușă	+	+		+	+	+				
35	<i>Anchusa officinalis</i>	Limba boului			+	+		+	+			+
36	<i>Angelica archangelica</i>	Angelică	+					+	+		+	+
37	<i>Angelica sylvestris</i>	Angelică sălbatică	+		+		+					+
38	<i>Antennaria dioica</i>	Talpa măței	+	+					+			
39	<i>Anthriscus sylvestris</i>	Hasmațuchi										+
40	<i>Anthyllis vulneraria</i>	Vălmâtoare	+	+					+			
41	<i>Arctium lappa</i>	Brusture				+	+					+
42	<i>Aristolochia clematitis</i>	Cucurbețică			+				+		+	+
43	<i>Armoracia rusticana</i>	Hrean	+	+	+	+				+		
44	<i>Artemisia absinthium</i>	Pelin	+		+	+			+			
45	<i>Artemisia annua</i>	Peliniță	+									
46	<i>Artemisia vulgaris</i>	Pelin negru	+		+	+	+					+
47	<i>Arum maculatum</i>	Rodul pământului	+	+					+			
48	<i>Asarum europaeum</i>	Pochivnic			+	+					+	+
49	<i>Asparagus officinalis</i>	Sparanghel	+	+	+	+	+			+		
50	<i>Astragalus glycyphyllos</i>	Unghia găii	+									
51	<i>Atriplex tatarica</i>	Lobodă sălbatică			+							
52	<i>Atropa bella-donna</i>	Mătrăgună			+				+			
53	<i>Ballota nigra</i>	Cătușe			+		+		+	+		+
54	<i>Barbarea vulgaris</i>	Crușătea	+						+	+		
55	<i>Bellis perennis</i>	Bănuș	+					+	+			
56	<i>Berberis vulgaris</i>	Dracilă	+		+	+						
57	<i>Berteroa incana</i>	Ciucșoară	+								+	
58	<i>Betula pendula</i>	Mesteacăn			+	+			+	+		+

Nr. crt.	Denumirea științifică	Denumirea populară	Categorii de afecțiuni											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
59	<i>Betula pubescens</i>	Mesteacăn pufos						+			+			
60	<i>Bidens tripartita</i>	Dentișă			+	+	+	+						
61	<i>Brassica nigra</i>	Muștar negru		+										+
62	<i>Bryonia alba</i>	Mutătoare					+	+				+	+	
63	<i>Bunias orientalis</i>	Brăbin						+						
64	<i>Calluna vulgaris</i>	Iarbă neagră	+		+	+	+	+						+
65	<i>Calystegia sepium</i>	Cupa vacii	+											
66	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Traista ciobanului				+								
67	<i>Cardamine bulbifera</i>	Colțisor	+											
68	<i>Cardaria draba</i>	Urda vacii					+							
69	<i>Carlina acaulis</i>	Ciurul zânelor	+			+		+						
70	<i>Carum carvi</i>	Chimion	+	+										
71	<i>Centaurea cyanus</i>	Albăstrișă	+			+								
72	<i>Centaurium erythraea</i>	Fierea pământului	+		+	+	+	+				+		
73	<i>Chelidonium majus</i>	Rostopască	+	+	+	+		+						
74	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Spanacul ciobanului	+			+								
75	<i>Chenopodium botrys</i>	Tămâișă	+	+										
76	<i>Chenopodium hybridum</i>	Spanac porcesc							+					
77	<i>Cichorium intybus</i>	Cicoare	+			+		+						+
78	<i>Clematis vitalba</i>	Curpen de pădure			+			+	+					+
79	<i>Colchicum autumnale</i>	Brândușă de toamnă								+				+
80	<i>Convallaria majalis</i>	Lăcrămioară				+	+	+						
81	<i>Convolvulus arvensis</i>	Volbură	+	+					+					
82	<i>Cornus mas</i>	Corn	+											
83	<i>Cornus sanguinea</i>	Sânger	+										+	
84	<i>Cortusa matthioli</i>	Ciuboșca ursului			+								+	
85	<i>Corylus avellana</i>	Alun	+	+	+				+					
86	<i>Cotinus coggygria</i>	Scumpie	+		+								+	
87	<i>Crataegus monogyna</i>	Păducel				+	+	+	+					
88	<i>Crataegus pentagyna</i>	Păducel				+	+	+	+					
89	<i>Cynoglossum officinale</i>	Limba bouului	+	+	+				+					
90	<i>Cyissus scoparius</i>	Drob				+	+							
91	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Mâna Maicii Domnului					+							
92	<i>Daphne mezereum</i>	Tulichină	+						+					+
93	<i>Datura stramonium</i>	Ciumăfaie			+									
94	<i>Daucus carota</i>	Morcov sălbatic	+	+		+		+						
95	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Garofiță de câmp				+	+						+	
96	<i>Dianthus superbus</i>	Garofiță de munte					+							
97	<i>Dorycnium herbaceum</i>	Sulițică			+									
98	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rous cerului	+	+										
99	<i>Echium vulgare</i>	Iarba șarpelui	+											
100	<i>Epilobium angustifolium</i>	Zburătoare	+						+					
101	<i>Epilobium hirsutum</i>	Pufulișă	+						+					

Nr. crt.	Denumirea științifică	Denumirea populară	Categoriya de afecțiuni												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
102	<i>Epilobium palustre</i>	Zburătoare	+						+						
103	<i>Epilobium parviflorum</i>	Pufuliță cu flori mici				+									
104	<i>Erodium cicutarium</i>	Pliscul cocoarei			+	+									
105	<i>Eryngium campestre</i>	Scaii dracului	+			+			+						
106	<i>Eryngium planum</i>	Scai vânt			+	+									
107	<i>Erysimum diffusum</i>	Mixandre sălbatice				+									
108	<i>Euonymus europaea</i>	Salbă moale													+
109	<i>Eupatorium cannabinum</i>	Cânepa codrului													+
110	<i>Euphorbia agraria</i>	Laptele cucului													+
111	<i>Euphorbia amygdaloides</i>	Alior													+
112	<i>Euphorbia carniolica</i>	Laptele câinelui													+
113	<i>Euphorbia cyparissias</i>	Laptele câinelui													+
114	<i>Euphorbia epithymoides</i>	Laptele câinelui													+
115	<i>Euphorbia esula</i>	Buruiană de negi													+
116	<i>Euphorbia helioscopia</i>	Laptele cucului													+
117	<i>Euphorbia lingulata</i>	Laptele câinelui													+
118	<i>Euphorbia nicaeensis</i>	Laptele câinelui													+
119	<i>Euphorbia palustris</i>	Alior de baltă													+
120	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Laptele câinelui													+
121	<i>Euphorbia salicifolia</i>	Laptele câinelui													+
122	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Laptele câinelui													+
123	<i>Euphorbia stricta</i>	Laptele câinelui													+
124	<i>Euphorbia villosa</i>	Laptele câinelui													+
125	<i>Euphorbia virgata</i>	Laptele câinelui													+
126	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Silur	+												+
127	<i>Fagus sylvatica</i>	Fag	+				+		+						+
128	<i>Filipendula ulmaria</i>	Crețușcă	+			+	+	+	+						+
129	<i>Filipendula vulgaris</i>	Anglică				+									+
130	<i>Fragaria vesca</i>	Fragi de pădure	+	+			+		+	+					+
131	<i>Fragaria viridis</i>	Fragi de câmp	+	+			+		+	+					+
132	<i>Frangula alnus</i>	Crușin	+				+								+
133	<i>Fraxinus excelsior</i>	Frasin	+				+		+	+					+
134	<i>Galanthus nivalis</i>	Ghiocel					+	+							+
135	<i>Galega officinalis</i>	Ciumărea					+	+	+	+					+
136	<i>Galium aparine</i>	Lipicioasă				+			+	+					+
137	<i>Galium mollugo</i>	Sânzâiene albe					+	+							+
138	<i>Galium verum</i>	Sânzâiene					+	+	+						+
139	<i>Genista sagittalis</i>	Grozamă	+												+
140	<i>Gentiana asclepiadea</i>	Ghinjură	+						+						+
141	<i>Geranium phaeum</i>	Pălăria cucului													+
142	<i>Geranium robertianum</i>	Năpraznic	+				+		+						+
143	<i>Geum rivale</i>	Călfunul doamnei	+												+
144	<i>Geum urbanum</i>	Cerențel	+	+	+	+	+	+	+						+

Bibliografie

1. Alexan M., Bojor O., Crăciun Fl., 1991, 1992 – *Flora medicinală a României*, vol. I-II, Ed. Ceres, București, 224p., 262p.
2. Bojor O., Alexan M., 1982 – *Plantele medicinale și aromatice de la A la Z*, Ed. Recoop, București, 175 p.
3. Bojor O., Popescu O., 1993 – *Miracolele terapeutice ale plantelor - mică enciclopedie de fitoterapie*, Ed. Edimpex-Speranța S.R.L., București, 247 p.
4. Condrea Ana, Renes Afrodita, 1980 – Studii etnobotanice în satul Dăihăuți, județul Vrancea, Complex Muz. Jud. Vrancea, Focșani, Stud. Com., III: 463-467
5. Constantinescu D. Gr., Hațieganu Elena, 1979 – *Plantele medicinale*, Ed. Medicală, București, 199 p.
6. Dihoru Gh., 1984 – *Ghid pentru recunoașterea și folosirea plantelor medicinale*, Ed. Ceres, București, 184 p.
7. Mititelu D., Ștefan N., Coroi Ana-Maria, Diaconu M. – Flora și vegetația județului Vrancea, Muz. Șt. Nat. Piatra Neamț, Stud. Cerc., VIII: 163-192
8. Mocanu Ș., Răducanu D., 1986 - *Plantele medicinale, tezaur natural în terapeutică*, Ed. Militară, București, 318 p.
9. Mohan Gh., Avram A., 1989 – *Valorificarea resurselor vegetale în gospodărie și industrie*, Ed. Tehnică, București, 239 p.
10. Pârvu C., 1991 – *Universul plantelor-mică enciclopedie*, Ed. Enciclopedică, București, 598 p.
11. Racz G., Laza A., Coiciu E., 1970 – *Plantele medicinale și aromatice*, Ed. Ceres, București, 227 p.
12. Ștefan N., Diaconu M., 1989 – Contribuții la cartarea florei medicinale din județul Vrancea, Simpos. „Plantele medicinale - realizări și perspective”, Piatra Neamț, 2: 189-194